

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ПРОГРАМА

індивідуальної усної співбесіди зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» (ОПП Фінанси, банківська справа та страхування) ОС «Бакалавр»,

зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» (ОПП Фінанси, банківська справа та страхування) ОС «Магістр»

(для осіб, які переводяться, поновлюються, вступають для здобуття другої вищої освіти та паралельного навчання)

Затверджено:

на засіданні Вченої ради МДУ
протокол № 11 від 10.05.2022 р.

Київ, 2022

Програма співбесіди за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» (ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування») ОС «Бакалавр» та спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» (ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування») ОС «Магістр» / Укладачі: Коверза В.С., Тарасенко О.Ю., Петрик І.В., Київ : МДУ, 2022. 14 с.

У програмі визначені структура та критерії оцінювання, сформульовані блоки теоретичних питань та надана рекомендована література для співбесіди за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» (ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування») ОС «Бакалавр» та спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» (ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування») ОС «Магістр». Призначено для вступників, що подають документи для переведення, поновлення, здобуття другої вищої освіти та паралельного навчання.

Програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри фінансів та обліку, протокол №8 від 22.04.2022 р.

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка.....	4
2. Питання для переведення, поновлення, здобуття другої вищої освіти та паралельного навчання на 2 курс ОС «Бакалавр».....	5
3. Питання для поновлення або переведення на 3-4 курси ОС «Бакалавр».....	6
4. Питання для поновлення або переведення на ОС «Магістр».....	8
5. Критерії оцінювання відповідей.....	10
6. Список рекомендованої літератури.....	12

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

При переведенні або поновленні на 2-4 курси спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» (ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування») ОС «Бакалавр», на спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» (ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування») ОС «Магістр», при вступі для здобуття другої вищої освіти та паралельного навчання вступники проходять індивідуальну усну співбесіду із використанням інформаційно-комунікаційних технологій Zoom, Viber, WhatsApp, Telegram, Google Meet тощо. Під час співбесіди вступнику ставиться три теоретичні питання.

В програму співбесіди для студентів, що переводяться або поновлюються на 2 курс спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» ОС «Бакалавр», включено питання курсу «Гроші та кредит», що є нормативною дисципліною циклу професійної підготовки.

В програму співбесіди для студентів, що переводяться або поновлюються на 3-4 курси спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» ОС «Бакалавр», включено питання курсу «Фінанси», що є базовою дисципліною за відповідною освітньо-професійною програмою.

В програму співбесіди для студентів, що переводяться або поновлюються на спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» ОС «Магістр», включено питання дисциплін «Фінанси підприємств», «Банківські операції», «Страхування», «Фінансовий аналіз», «Податкова система».

**2. ПИТАННЯ ДЛЯ ПЕРЕВЕДЕННЯ, ПОНОВЛЕННЯ, ЗДОБУТТЯ ДРУГОЇ ВИЩОЇ
ОСВІТИ ТА ПАРАЛЕЛЬНОГО НАВЧАННЯ НА 2 КУРС
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 072 «ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ»
ОС «БАКАЛАВР»**

1. Походження грошей. Властивості грошей.
2. Роль держави у творенні грошей.
3. Форми грошей. Еволюція та характеристика сучасних засобів платежу.
4. Функції грошей.
5. Роль грошей у розвитку економіки.
6. Класична кількісна теорія грошей, її основні постулати.
7. Неокласичний варіант кількісної теорії грошей.
8. Внесок Дж. Кейнса у розвиток кількісної теорії грошей.
9. Сучасний монетаризм як напрям розвитку кількісної теорії.
10. Поняття грошового обороту. Модель грошового обороту.
11. Грошові потоки та їх характеристика.
12. Структура грошового обороту за економічним змістом та формою платіжних засобів.
13. Маса грошей. Грошові агрегати.
14. Швидкість обігу грошей.
15. Закон грошового обігу.
16. Сутність грошового ринку.
17. Інституційна модель грошового ринку.
18. Структура грошового ринку.
19. Попит на гроші.
20. Пропозиція грошей.
21. Сутність, структура та елементи грошової системи.
22. Типи грошових систем та їх еволюція.
23. Національна грошова система України.
24. Державне регулювання грошового обороту.
25. Сутність, види та закономірності розвитку інфляції.
26. Причини інфляції.
27. Економічні та соціальні наслідки інфляції.
28. Державне регулювання інфляції.
29. Сутність та види грошових реформ.
30. Ринок цінних паперів як складова грошового ринку. Види цінних паперів та їх характеристика.

**3. ПИТАННЯ ДЛЯ ПОНОВЛЕННЯ АБО ПЕРЕВЕДЕННЯ
НА 3-4 КУРСИ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 072 «ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА
СТРАХУВАННЯ» ОС «БАКАЛАВР»**

1. Необхідність та сутність фінансів.
2. Основні фінансові категорії: фінансові відносини, об'єкт та суб'єкти фінансових відносин, фінансова діяльність, доходи та витрати, фінансові ресурси.
3. Фінансова модель ринкової економіки.
4. Фінансова модель адміністративної економіки.
5. Американська, західноєвропейська та скандинавська фінансові моделі.
6. Функції фінансів.
7. Сутність фінансового контролю. Види фінансового контролю.
8. Внутрішня структура фінансової системи.
9. Організаційна структура фінансової системи.
10. Основні функції Міністерства фінансів України.
11. Основні функції державної податкової адміністрації України.
12. Функції національного банку України.
13. Сутність та складові фінансової політики.
14. Типи та види фінансової політики.
15. Фінансовий механізм.
16. Фінансові відносини підприємств.
17. Склад фінансових ресурсів підприємств.
18. Методи організації фінансової діяльності підприємств.
19. Принципи побудови бюджетної системи України.
20. Формування прибутку підприємств.
21. Сутність страхування та основні суб'єкти страхування.
22. Форми та види страхування.
23. Бюджетний дефіцит та причини його виникнення.
24. Фінансові посередники та їх функції.
25. Джерела формування та напрями використання Пенсійного фонду.
26. Сутність фінансового ринку та його структура.
27. Кредитний ринок.
28. Ринок цінних паперів.
29. Державний кредит, його форми.
30. Класифікація державного кредиту.
31. Державний борг та його значення. Способи коригування позикової політики.
32. Загальнодержавні фонди цільового призначення.
33. Податки, їх сутність та функції.
34. Основні принципи оподаткування.
35. Основні елементи податкової системи України.
36. Ставки податків та способи стягнення податків.
37. Податок на прибуток підприємств.
38. Прибутковий податок з фізичних осіб.
39. Акцизний збір.
40. Податок на додану вартість.
41. Місцеві податки та збори.
42. Прямі та непрямі податки.
43. Бюджетна система України.
44. Джерела формування фінансових ресурсів підприємств.
45. Бюджетний процес в Україні.
46. Склад видатків державного бюджету.
47. Склад доходів державного бюджету.

48. Сутність страхових відносин.
49. Джерела формування та напрямки використання фондів соціального страхування.
50. Характеристика державних цінних паперів в Україні.

4. ПИТАННЯ ДЛЯ ПОНОВЛЕННЯ АБО ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 072 «ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ» НА ОС «МАГІСТР»

1. Фінансові ресурси підприємства: склад, класифікація та джерела їх формування.
2. Особливості організації фінансів підприємств.
3. Сутність та види грошових розрахунків.
4. Організація та форми готівкових та безготівкових розрахунків.
5. Грошові надходження на підприємство: сутнісна характеристика.
6. Розрахунок грошових надходжень від реалізації продукції та робіт. Розподіл виручки від реалізації продукції.
7. Ціни на продукцію (послуги): сутнісна характеристика, види, методи ціноутворення і регулювання.
8. Прибуток підприємства: сутність, особливості формування та розподілу.
9. Рентабельність, її види і методика розрахунку.
10. Економічний зміст, функції та класифікація податків.
11. Податок на прибуток: сутність, особливості розрахунку та його вплив на фінансовий розвиток підприємства.
12. Податок на додану вартість: сутність та особливості розрахунку.
13. Система оподаткування підприємств та особливості її реформування в Україні.
14. Загальна характеристика оборотних коштів, їх склад та структура.
15. Склад та структура основних виробничих засобів та нематеріальних активів.
16. Основні виробничі фонди: сутність та показники стану й ефективності використання.
17. Знос та амортизація основних виробничих фондів.
18. Методи нарахування амортизації.
19. Організація процесу кредитування.
20. Види кредитів, які надаються підприємствам та особливості їх залучення.
21. Оцінка фінансової стійкості та ділової активності підприємства.
22. Оцінка платоспроможності та ліквідності підприємства.
23. Фінансові аспекти інвестиційної привабливості підприємств.
24. Фінансовий стан підприємства: сутність та етапи оцінки.
25. Фінансове планування на підприємстві: сутність, види та методи.
26. Санація господарюючих суб'єктів.
27. Загальна характеристика банкрутства підприємства як економічного явища.
28. Власні ресурси комерційного банку та їх економічна характеристика.
29. Поняття і основи класифікації банківських операцій з цінними паперами.
30. Депозитні операції банків.
31. Порядок відкриття та ведення клієнтських рахунків в іноземній валюті.
32. Недепозитні операції банків.
33. Безготівкові розрахунки населення за платежами, які списані з вкладів за дорученням вкладника.
34. Відкриття та ведення банками рахунків у національній валюті.
35. Організація кредитної діяльності банку.
36. Розрахункові операції банків.
37. Основні етапи процесу банківського кредитування.
38. Організація готівково-грошового обігу в банківських установах.
39. Основні форми міжнародних розрахунків.
40. Сутність, види та принципи банківського кредитування.
41. Організація кредитної діяльності банку.
42. Порядок відкриття та ведення клієнтських рахунків в іноземній валюті.
43. Основні етапи процесу банківського кредитування.
44. Поняття і основи класифікації банківських операцій з цінними паперами.
45. Особливості переказу іноземної валюти за межі України.

46. Інвестиційні операції комерційних банків.
47. Основні форми міжнародних розрахунків.
48. Операції банків з векселями.
49. Порядок відкриття та ведення клієнтських рахунків в іноземній валюті.
50. Банківські гарантії та поручительства.
51. Сутність і характерні риси страхування в економічній системі України.
52. Принципи страхування. Функції страхування.
53. Роль страхування в активізації бізнесу та збільшенні обсягів інвестицій.
54. Страхові фонди як матеріальна основа страхового захисту.
55. Виникнення та етапи розвитку страхування. Історичні передумови виникнення страхування.
56. Класифікація страхування за об'єктами. Поняття класифікації страхування, її наукове та практичне значення.
57. Ознаки класифікації: історичні, економічні, юридичні.
58. Класифікація страхування за родом небезпеки. Класифікація страхування за формами проведення.
59. Основні характеристики страхового ризику.
60. Методи оцінки ризиків у страхуванні. Управління ризиками у страхуванні.
61. Сутність і види податків.
62. Державна фіскальна служба України.
63. Облік платників та надходжень податків до бюджету.
64. Податкова політика в системі державного регулювання економіки.
65. Неподаткові платежі в бюджет.
66. Значення і теоретичні основи фінансового аналізу.
67. Інформаційне забезпечення фінансового аналізу.
68. Комплексне оцінювання фінансового стану підприємства.
69. Аналіз прибутковості та рентабельності підприємства.
70. Аналіз грошових потоків.

5. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДЕЙ

Оцінювання вступного випробування здійснюється за 200-бальною шкалою (від 0 до 200 балів). Мінімальна кількість балів – 0. Максимальна кількість балів – 200. Прохідний бал – 100.

Відповідь студента зараховується в наступних випадках:

- Теоретичні питання розкрито в повному обсязі, відповідь на питання викладено в логічній послідовності, зроблено правильні висновки.
- Теоретичні питання розкрито в повному обсязі, але матеріал викладено в недостатній логічній послідовності або зроблені неправильні висновки.
- Частина питань розкрито не в повному обсязі, зроблені незначні помилки.

За результатами співбесіди відповідь студента не зараховується, якщо більша частина теоретичних питань не була висвітлена або всі питання повністю не розкриті.

«незараховано»	0 – 99	0 – 99	Вступник розрізняє об'єкти вивчення. Вступник відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення. Вступник відтворює лише частину навчального матеріалу; виконує елементарні завдання.
«зараховано»	100 – 139	100-109	Вступник здатний до часткового відтворення основного навчального матеріалу, може повторити за зразком певну операцію, дію.
		110-119	Вступник відтворює основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять,
		120-129	Вступник виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу, може сформулювати правила, визначення, поняття. Відповідь його (її) правильна, але недостатньо осмислена.
		130-139	Вступник відтворює навчальний матеріал, може сформулювати правила, визначення, поняття. Вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.
	140 – 179	140-149	Вступник правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії.
		150-159	Знання вступника є достатніми, він (вона) застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами,
		160-169	Вступник достатньо володіє вивченим матеріалом, може робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь його (її) логічна, хоч і містить певні неточності.
		170-179	Вступник добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, вміє аналізувати й систематизувати

			інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією.
	180 – 200	180-189	Вступник має повні, глибокі знання, здатний (а) використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення.
		190-194	Вступник має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, вміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми.
		195-200	Вступник має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Вміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.

6. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Література для студентів, що переводяться або поновлюються на 2 курс

1. Алексеев І.В. Гроші та кредит: навч. посібн. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. 312 с.
2. Белова . В.І. Дослідження грошово-кредитного ринку: навчальний посібник. Суми: Сумський державний університет, 2020. 147 с.
3. Гроші та кредит : підручник / за ред. д.е.н., проф. О. В. Дзюблюка. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 892 с
4. Глущенко С.В. Гроші, кредит, кредитний ринок: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: НаУКМА, 2018. 203 с.
5. Дученко М.М., Єрешко Ю.О., Шевчук О.А. «Гроші та кредит»: навч. посіб. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 108 с.
6. Зянько В.В., Вальдшмідт І.М. Методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни «Гроші та кредит». Вінниця : ВНТУ, 2017. 65 с.
7. Коваленко Д. І., Венгер В. В. Фінанси, гроші та кредит: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 578 с.
8. Матросова В.О., Доуртмес П.О. Гроші та кредит: курс лекцій. Харків: НТУ «ХПІ», 2019. 111с.
9. Мицак О.В., Сороківська М.В. Фінанси, гроші та кредит : методичні вказівки і завдання до семінарських та практичних занять, самостійної роботи, тестові завдання. Львів: Видавництво Львівської комерційної академії, 2018.139 с.
10. Швець В.Я., Єфремова Н.Ф., Чічкань О.І. Гроші та кредит: навчальний посібник. Дніпродзержинськ: ДДТУ, 2018. 301 с.
11. Матеріали офіційного сайту Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.
12. Матеріали офіційного сайту Міністерства економіки України. URL: <http://www.me.gov.ua>.

Література для студентів, що переводяться або поновлюються на 3-4 курси ОС «Бакалавр»

1. Податковий кодекс України: Редакція від 02.04.2020, підстава - 540-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
2. Кремень О. І., Кремень В. М. Фінанси: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 412 с.
3. Корпоративні фінанси: навч. посіб. / Ковальчук Н.О., Е.О. Юрій. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, 2019. 440 с.
4. Навчально-методичний посібник з дисципліни «Фінанси зарубіжних корпорацій» Полтава: РВВ ПДАА, 2019. 115 с.
5. Слав'юк Р.А. Фінанси підприємств: навч. пос. Київ: ІДУЛ, 2002. 432 с
6. Сокровольська Н.Я., Корбутяк А.Г., Юрій Е.О., Гаватюк Л.С. Фінанси територіальних громад: навч. посіб. Чернівці: Рута, 2019. 200 с.
7. Стойко О.Я., Дема Д.І. Фінанси: підручн. / за ред. О.Я. Стойка. Київ: Алерта, 2017. 406с
8. Нікола С.О. Фінанси підприємств: навч. посіб. ОНУ ім. І. І. Мечникова, 2020. 206 с.
9. Фінанси: Навчальний посібник: експрес курс / [Волохова І. С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г. та ін.] за заг. ред. Волохової І. С. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. 262 с.
10. Фінанси підприємств: навчальний посібник / за заг. ред. Н. С. Ситник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. - 402 с.

11. Фінанси: навчальний посібник / І. В. Журавльова, О. В. Гаврильченко, О. П. Полтініна та ін.; за заг. ред. І. В. Журавльової. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 330 с.
12. . Фінанси підприємств: підручник / за ред. А.М. Поддєрьогіна. 3-тє вид. Київ: КНЕУ, 2000.
13. Шпак Н. О., Ярошевич Н. Б., Побурко О. Я. Фінанси, гроші та кредит : навч. посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 416 с.
14. Ярошевич Н. Б. Фінанси: навч. посіб. Львів: «Простір-М», 2018. 298 с.
15. Матеріали офіційного сайту Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.

***Література для студентів,
що переводяться або поновлюються на ОС «Магістр»***

1. Про державну статистику: Закон України від 17 вересня 1992 року №2614-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. із змінами і доповненнями згідно Закону України від 5 липня 2015 року № 5083–VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
3. Національне положення стандарт бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затв. наказом Мінфіну від 07.02.2013 р. – № 73. URL: <http://www.buhgalter911.com>
4. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності: наказ Міністерства фінансів України від 28 березня 2013 року №433. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
5. Методичні рекомендації з перевірки порівнянності показників фінансової звітності: наказ Міністерства фінансів України від 11 квітня 2013 року №476. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
6. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. № 436-IV (зі змінами та доповненнями) // Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=436-15>.
7. Закон України «Про акціонерні товариства» від 17.09.2008 №514-VI // Відомості Верховної Ради України. 2008. № 50-51.
8. «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73 і зареєстровано Міністерством юстиції України 28 лютого 2013 р. за № 336/22868 (із змінами та доповненнями).
9. Бондарчук М.К., Алексєєв І.В., Кльоба Л.Г. Банківська система: Навчальний посібник. Львів: Ліга-Прес, 2017, 246 с.
10. Гудзь Ю. Ф. Фінанси підприємств: конспект лекцій. Кривий Ріг, 2018. 120 с.
11. Журавка О. С., Бухтіарова А. Г., Пахненко О. М. Страхування: навчальний посібник. Суми, 2020. 350 с.
12. Зайцев О. В. Податковий менеджмент: підручник. Суми, 2017. 412 с
13. Кіндрацька Г.І., Загородній А.Г., Кулиняк Ю.І.. Аналіз господарської діяльності: підручник.. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. 320 с.
14. Косова Т.Д. Податкова система: конспект лекцій. Кривий Ріг, 2016. 456 с.
15. Неізнана О.В. Банківські операції: конспект лекцій. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2016. 280 с.
16. Ткаченко С. О. Фінанси підприємств: навч. посіб. Харків, 2017. 312 с.
17. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник / М. Р. Лучко, С. М. Жукевич, А. І. Фаріон. Тернопіль:, ТНЕУ. 2016. 304 с.
18. .Фінансовий аналіз та звітність : практикум / І.Ю. Єпіфанова, В.В. Джеджула. Вінниця: ВНТУ, 2017. 143 с.
19. Матеріали офіційного сайту Державної фіскальної служби України URL: <http://sfs.gov.ua>

20. Матеріали офіційного сайту Міністерства фінансів України. URL:
<http://www.minfin.gov.ua>
21. Матеріали офіційного сайту Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
22. Матеріали офіційного сайту Національного банку України. URL:<http://www.bank.gov.ua>